

ПІДГОТОВКА ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ З ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ (ІНОЗЕМНІ МОВИ)

УДК 378.048.02

Ніколаєва С. Ю.,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри методики викладання іноземних мов
й інформаційно-комунікаційних технологій,
Київський національний лінгвістичний університет,
nikolaeva.ku@gmail.com

Майєр Н. В.,

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри методики викладання іноземних мов
й інформаційно-комунікаційних технологій,
Київський національний лінгвістичний університет,
n.maiier@knl.u.edu.ua

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, ФОРМИ КОНТРОЛЮ І ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

У публікації представлено критерії оцінювання, форми контролю і засоби діагностики результатів професійно-практичної підготовки докторів філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки спеціалізації «Теорія і методика навчання (германські / романські мови)» під час асистентської практики з іноземної мови, асистентської і доцентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації. Визначено цілі й основні завдання кожного з видів практик, описано процедуру оцінювання результатів, конкретизовано форму підсумкового контролю.

Ключові слова: доктор філософії; засоби діагностики; контроль; оцінювання; педагогічна практика.

Николаева С. Ю.,

доктор педагогических наук, профессор,
заведующий кафедрой методики преподавания иностранных
языков и информационно-коммуникационных технологий,
Киевский национальный лингвистический университет,
nikolaeva.ku@gmail.com

Майер Н. В.,

доктор педагогических наук, профессор,
профессор кафедры методики преподавания иностранных
языков и информационно-коммуникационных технологий,
Киевский национальный лингвистический университет,
n.maiier@knl.u.edu.ua

КРИТЕРИИ ОЦЕНИВАНИЯ, ФОРМЫ КОНТРОЛЯ И СРЕДСТВА ДИАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТОВ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ ДОКТОРА ФИЛОСОФИИ

В публикации представлены критерии оценивания, формы контроля и средства диагностики результатов профессионально-практической подготовки доктора философии по специальности 011 Образовательные, педагогические науки специализации «Теория и методика обучения (германские / романские языки)» во время ассистентской практики по иностранному языку, ассистентской и доцентской практики по дисциплинам выбранной научной специализации. Определены цели и основные задачи каждого из видов практик, описана процедура оценивания результатов, конкретизирована форма итогового контроля.

Ключевые слова: доктор философии; средства диагностики; контроль; оценивание; педагогическая практика.

Nikolaeva, Sofiya,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Chief of the Department of Foreign Language Teaching
Methods, Information and
Communication Technologies,
Kyiv National Linguistic University,
nikolaeva.ku@gmail.com

Maiier, Natalia,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the Department of Foreign Language Teaching
Methods, Information and
Communication Technologies,
Kyiv National Linguistic University,
n.maiier@knl.u.edu.ua

THE EVALUATION CRITERIA, ASSESSMENT MODES AND DIAGNOSTIC MEANS OF THE PHD STUDENTS' PROFESSIONAL INTERNSHIP OUTCOMES

The publication presents the evaluation criteria, assessment modes and diagnostic means of the professional internship performance outcomes of PhD students majoring in the specialty 011 Educational, pedagogical sciences, specialisation "Theory and applied teaching methodology (Germanic / Romance languages)", as a result of their foreign language teacher training and associate professor training internships in the disciplines of the chosen scholar programmes. The goals and main tasks of each internship training course are defined. The procedure for evaluating internship outcomes is described. The modes of summative assessment are specified.

The evaluation criteria and diagnostic tools reflect the peculiarities of the postgraduate students' activities within the limits of the corresponding internships, depending on their content and tasks, as well as on the internship supervisors' decisions regarding the implementation of the planned work volumes. The differentiated credit is a mode to assess the performance of postgraduate students specific to each type of internship.

Key words: doctor of philosophy; diagnostic means; assessment; evaluation; teacher training internship.

Постановка проблеми. Потреба удосконалення системи підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації зумовлює нові завдання щодо підготовки докторів філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки спеціалізації «Теорія і методика навчання (германські / романські мови)».

Педагогічна практика в системі підготовки доктора філософії є компонентом професійно-практичної підготовки до науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти, різновидом практичної діяльності аспірантів із здійснення освітньо-виховного процесу. Контроль результатів педагогічної практики реалізується з метою оцінювання та визначення кореляції між запланованими і реальними результатами викладацької діяльності аспірантів. Відтак, проблема розроблення чітких критеріїв оцінювання, визначення форм контролю і спеціальних засобів діагностики результатів професійно-практичної підготовки аспірантів під час педагогічної практики, є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розв'язання проблем підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації має різноаспектний характер: розроблено концепцію створення освітньо-професійної програми підготовки за освітньо-науковим рівнем доктор філософії (PhD) [1], обґрунтовано ефективність використання проєктної методики як одного з проявів інтерактивних технологій у процесі навчання іноземних мов здобувачів третього рівня освіти [2]. Для забезпечення освітнього процесу підготовки докторів філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки спеціалізації «Теорія і методика навчання (іноземні мови)» розроблено навчальні програми дисциплін «Методологія і методи наукового дослідження з методики навчання іноземних мов і культур» [4] і «Професійно-методична компетентність викладача іноземних мов» [3], проте, критерії оцінювання, форми контролю і засоби діагностики результатів професійно-практичної підготовки аспірантів потребують конкретизації.

Мета статті – описати критерії оцінювання, конкретизувати форми контролю і засоби діагностики результатів професійно-практичної підготовки аспірантів під час педагогічних практик.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійно-практична підготовка аспірантів реалізується під час таких видів практик: асистентська практика з іноземної мови, асистентська і доцентська практики з дисциплін обраної наукової

спеціалізації. До їх змісту відносять викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу з дисципліни, формування компетентностей (знань, професійно орієнтованих навичок і вмінь тощо). Мета і завдання різних видів практик зумовлюють зміст контролю, становлять підґрунтя для визначення критеріїв оцінювання, форм контролю і засобів діагностики викладацької діяльності аспірантів у різних видах практики. Розглянемо докладніше.

Асистентська практика з іноземної мови аспірантів очної та заочної форм навчання реалізується на другому році навчання і полягає в плануванні, підготовці і проведенні практичних занять на мовних кафедрах університету. Для проходження асистентської практики, яка здійснюється на другому році навчання в аспірантурі, відводиться 60 годин (два кредити ЄКТС).

Метою асистентської практики з іноземної мови є оволодіння аспірантами сучасними методами, формами та засобами навчання іноземної мови, формування в них, на базі одержаних у закладі вищої освіти знань, основ методичної теорії, професійних навичок та вмінь для розв'язання конкретних методичних завдань в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. У результаті проходження педагогічної практики в аспірантів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача іноземної мови, необхідні для забезпечення провідних аспектів педагогічної діяльності: навчальної (аудиторної та позааудиторної) і дослідницької роботи.

Основними завданнями асистентської практики з іноземної мови є оволодіння аспірантами основами навчально-дослідницьких, конструктивно-планувальних, організаційних та комунікативно-навчальних умінь, що передбачає: ознайомлення з кредитно-модульною організацією практичного курсу з іноземної мови та теоретичного курсу з методики навчання іноземних мов у закладі вищої освіти; спостереження за освітньо-виховним процесом та аналіз його організації; вивчення рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь студентів, їх ставлення до дисципліни «Іноземна мова», їх пізнавальних здібностей; проведення методичного аналізу та добір навчального матеріалу і засобів унаочнення, виходячи з

поставлених завдань; визначення та реалізацію конкретних цілей і завдань навчально-виховного процесу з урахуванням ступеня навчання; здійснення поточного та перспективного планування аудиторної та позааудиторної роботи іноземною мовою й організація виконання накресленого плану; вибір та використання ефективних прийомів і методів навчання та контролю за пізнавальною діяльністю студентів; установлення та підтримка засобами іноземної мови різноманітних мовленнєвих контактів зі студентами; використання свого іншомовного досвіду та адаптація його до рівня вимог програми, можливостей і загального розвитку студентів; аналіз та узагальнення передового досвіду навчання іноземних мов.

Критерії оцінювання асистентської практики з іноземної мови наведено в таблиці 1.

Результати досягнень аспірантів під час педагогічної практики за результатами їхньої діяльності як викладача іноземної мови та куратора академічної групи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за національною шкалою оцінювання та відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС.

Оцінка результатів практичної підготовки аспіранта здійснюється **за 100-бальною шкалою**:

- 1) діяльність аспіранта як викладача іноземної мови – **до 70 балів** (із них: викладацька робота – до 40 балів; позааудиторна робота з іноземної мови – до 20 балів; науково-дослідницька робота – до 10 балів);
- 2) діяльність аспіранта як куратора академічної групи – **до 30 балів** (оцінюється керівником практики від кафедри педагогіки і психології за визначеними критеріями).

Підбиття *підсумків* практики аспірантів як викладачів іноземної мови проводиться шляхом аналізу звітної документації аспірантів; виведення підсумкової диференційованої оцінки для кожного аспіранта як середньої оцінки за проведення практичного заняття, аналізу в письмовій формі практичного заняття та позааудиторного заходу іноземною мовою, які відвідав аспірант, проведеної ним науково-дослідницької роботи; проведення підсумкових «круглих столів»; обговорення результатів практики на засіданнях кафедри.

Формою підсумкового контролю результатів проходження асистентської практики з іноземної мови є диференційований залік, а **засобами діагностики** – звіт аспіранта про виконання навчальної роботи, захист плану-конспекту практичного

заняття та дидактичних матеріалів до нього; звіт аспіранта про виконання позааудиторної роботи, захист сценарію позааудиторного заходу іноземною мовою; звіт аспіранта про виконання дослідницького завдання.

Асистентська практика з дисциплін обраної наукової спеціалізації аспірантів очної та заочної форм навчання реалізується на другому році навчання і являє собою планування, підготовку і проведення практичних / семінарських занять за програмами дисциплін кафедри. На асистентську практику з теоретичних дисциплін обраної наукової спеціальності, яка здійснюється на другому році навчання в аспірантурі, відводиться 60 годин (два кредити ЄКТС).

Метою асистентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації є формування в майбутнього доктора філософії спеціальної (дослідницько-викладацької) компетентності як здатності до реалізації освітньо-наукового процесу з теоретичних дисциплін у закладах вищої освіти (проведення практичних / семінарських занять).

Основними **завданнями** асистентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації є оволодіння основами навчально-дослідницьких, викладацьких, конструктивно-планувальних, організаційних та комунікативно-навчальних умінь, що передбачає:

- ознайомлення з кредитно-модульною організацією теоретичних курсів у закладі вищої освіти;
- відвідання практичних/семінарських занять з дисциплін обраної наукової спеціалізації,
- спостереження та аналіз освітньо-виховного процесу з його теоретичним обґрунтуванням;
- аналіз наукових публікацій з методики викладання дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- проведення методичного аналізу та добір навчального матеріалу до практичних / семінарських занять з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- аналіз та узагальнення передового досвіду проведення практичних / семінарських занять з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- участь у науково-методичних семінарах;
- проведення наукових досліджень у галузі обраної наукової спеціалізації.

Критерії оцінювання цього виду практики наведено в таблиці 2.

Критерії оцінювання діяльності аспіранта як викладача іноземної мови

Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1. Освітньо-виховна робота Максимальна кількість балів – 40		<ol style="list-style-type: none"> Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховного аспекту педагогічної практики виконано не в повному обсязі, але не менше, ніж на 75%. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти не всіх проведених занять, а також записи не всіх відвіданих ним занять викладачів, інших аспірантів для здійснення їх аналізу. Якість складених аспірантом планів-конспектів і проведених занять задовільна. Аспірант несистематично брав участь в аналізі відвіданих занять. Аспірант несистематично виготовляв допоміжні засоби навчання для занять, при цьому спирався на зразки. Аспірант подав необхідну звітну документацію вчасно. 	26-34
<ol style="list-style-type: none"> Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховного аспекту педагогічної практики виконано повністю. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти всіх проведених занять, а також записи усіх відвіданих занять викладачів, інших аспірантів для здійснення їх аналізу. Якість складених аспірантом планів-конспектів і проведених занять висока. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих занять. Аспірант систематично виготовляв допоміжні засоби навчання для занять, виявляючи творчий підхід до їх розробки. Аспірант подав звітну документацію в повному обсязі і вчасно. 	49-50	<ol style="list-style-type: none"> Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховного аспекту педагогічної практики виконано в обсязі не менше, ніж на 50%. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти не всіх проведених ним занять, а також записи не всіх відвіданих занять викладачів, інших аспірантів для здійснення їх аналізу. Якість складених аспірантом планів-конспектів і проведених занять задовільна. Аспірант епізодично брав участь в аналізі відвіданих занять. Аспірант епізодично виготовляв допоміжні засоби навчання для практичних занять, спираючись на зразки. Аспірант подав усю необхідну документацію з запізненням. 	20-25
<ol style="list-style-type: none"> Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховного аспекту педагогічної практики виконано повністю. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти всіх проведених занять, а також записи всіх відвіданих занять викладачів, інших аспірантів для здійснення їх аналізу. Якість складених аспірантом планів-конспектів і проведених занять достатня. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих занять. Аспірант систематично виготовляв допоміжні засоби навчання для занять, виявляючи в більшості випадків творчий підхід до їх розроблення. Аспірант подав звітну документацію в повному обсязі і вчасно. 	42-48	<ol style="list-style-type: none"> Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховного аспекту педагогічної практики без поважних причин виконано менше ніж на 50 %. Аспірант має схематичні плани деяких проведених ним занять, у нього відсутні плани-конспекти та записи відвіданих занять викладачів, аспірантів-практикантів для здійснення їх аналізу. Якість складених аспірантом планів-конспектів і проведених занять незадовільна. Аспірант не брав участі в аналізі відвіданих занять. Аспірант епізодично виготовляв допоміжні засоби навчання, спираючись на зразки. Аспірант подав звітну документацію не в повному обсязі. Якість документації незадовільна або задовільна, але подана із запізненням. 	1-19
<ol style="list-style-type: none"> Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховного аспекту педагогічної практики виконано повністю. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти всіх проведених занять, але не має всіх записів відвіданих занять викладачів, інших аспірантів для здійснення їх аналізу. Якість складених аспірантом планів-конспектів і проведених занять задовільна. Аспірант не завжди брав активну участь в аналізі відвіданих занять. Аспірант часто виготовляв допоміжні засоби навчання для занять, спираючись на зразки. Аспірант подав звітну документацію в повному обсязі і вчасно. 	35-41		

Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1. Аспірант не провів жодного заняття. 2. Аспірант не відвідував занять викладачів та інших аспірантів. 3. Аспірант не подав звітної документації.	0	Аспірант має не всі записи відвіданих ним заходів, проведених викладачами, іншими аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість проведеного позааудиторного заходу задовільна. 3. Аспірант епізодично брав участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.	
2. Позааудиторна робота з іноземної мови Максимальна кількість балів – 20			
1. Аспірант має сценарій позааудиторного заходу іноземною мовою і допоміжні засоби для його проведення, а також записи усіх відвіданих ним заходів, проведених викладачами, іншими аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість складеного аспірантом сценарію і проведеного позааудиторного заходу висока. 3. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів іноземною мовою.	18-20	1. В аспіранта відсутній сценарій позааудиторного заходу іноземною мовою і записи відвіданих ним заходів, проведених викладачами, іншими аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість проведеного позааудиторного заходу незадовільна. 3. Аспірант не брав участі в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.	1-11
1. Аспірант має сценарій позааудиторного заходу іноземною мовою і допоміжні засоби для його проведення, а також записи усіх відвіданих ним заходів, проведених викладачами, іншими аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість складеного аспірантом сценарію і проведеного позааудиторного заходу достатня. 3. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.	16-17	1. Аспірант не провів позааудиторного заходу іноземною мовою. 2. Аспірант не відвідував позааудиторних заходів, які проводили викладачі, інші аспіранти.	0
3. Науково-дослідницька робота з методики навчання іноземних мов Максимальна кількість балів – 10			
		1. Аспірант брав активну участь у роботі методичних семінарів, виступав із доповідями, брав участь в обговоренні. 2. Дослідницьке завдання аспірант виконав у повному обсязі.	9-10
1. Аспірант має сценарій позааудиторного заходу іноземною мовою та допоміжні засоби для його проведення, але не має усіх записів відвіданих ним позааудиторних заходів, проведених викладачами, іншими аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість складеного аспірантом сценарію і проведеного позааудиторного заходу достатня. 3. Аспірант не завжди брав активну участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.	15	1. Аспірант брав активну участь у роботі методичних семінарів, виступав із доповідями. 2. Аспірант виконав дослідницьке завдання, але не завжди брав участь в обговоренні.	7-8
1. Аспірант має сценарій позааудиторного заходу іноземною мовою, усім допоміжні засоби для його проведення відсутні. Аспірант має всі записи відвіданих ним заходів, проведених викладачами, іншими аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість складеного аспірантом сценарію і проведеного позааудиторного заходу достатня або задовільна. 3. Аспірант несистематично брав участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.	13-14	1. Аспірант несистематично брав участь у роботі методичних семінарів, періодично виступав із доповідями та брав участь в обговоренні. 2. Дослідницьке завдання аспірант виконав не в повному обсязі.	6
1. Аспірант має схематичний сценарій позааудиторного заходу іноземною мовою, допоміжні засоби для його проведення відсутні.	12	1. Аспірант епізодично брав участь у роботі методичних семінарів, не виступав із доповідями, не брав участі в обговоренні. 2. Дослідницьке завдання аспірант виконав частково.	1-5
		1. Аспірант не брав участі в роботі методичних семінарів. 2. Аспірант не виконав дослідницьке завдання.	0

Критерії оцінювання асистентської практики аспірантів з дисциплін обраної наукової спеціалізації

Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1. Освітньо-виховна робота Максимальна кількість балів – 50		6. Аспірант правильно визначив послідовність обговорення теоретичних питань і виконання практичних завдань. 7. Аспірант епізодично користується планом-конспектом і в ході семінарського заняття може скоригувати свою діяльність. 8. Іншомовне мовлення аспіранта достатньо коректне, виразне. 9. Аспірант має записи відвіданих лекцій та семінарських занять, проведених викладачами, аспірантами, та брав активну участь у їх обговоренні. 10. Звітну документацію аспірант подав вчасно в повному обсязі.	
1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано в повному обсязі. 2. Аспірант самостійно, методично грамотно спланував заняття, склав його план-конспект, у якому окреслив цілі, визначив етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, розробив дидактичні матеріали. 3. Структура заняття доцільна й оптимальна; заняття чітко організоване; навчальний час використаний раціонально. 4. Аспірант уміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, здійснювати конструктивний аналіз відповідей студентів. 5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта кваліфіковані, свідчать про ґрунтовні знання предмета. 6. Аспірант правильно визначив послідовність обговорення теоретичних питань і виконання практичних завдань. 7. Аспірант епізодично користується планом-конспектом і в ході семінарського заняття може скоригувати свою діяльність. 8. Іншомовне мовлення аспіранта коректне, виразне. 9. Аспірант має записи відвіданих лекцій, які проводили викладачі та семінарських занять, проведених викладачами, аспірантами, брав активну участь у їх обговоренні. 10. Звітну документацію аспірант подав вчасно в повному обсязі.	49-50	1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано в повному обсязі. 2. Аспірант самостійно, методично грамотно спланував заняття, склав його план-конспект, у якому окреслив цілі, визначив етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, розробив дидактичні матеріали. 3. Структура заняття доцільна й оптимальна; заняття чітко організоване; навчальний час використаний раціонально. 4. Аспірант уміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, здійснювати конструктивний аналіз відповідей студентів. 5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта кваліфіковані, свідчать про достатній рівень знань предмета. 6. Аспірант недостатньо правильно визначив послідовність обговорення теоретичних питань і виконання практичних завдань. 7. Аспірант епізодично користується планом-конспектом, однак у ході семінарського заняття не може скоригувати свою діяльність. 8. Іншомовне мовлення аспіранта недостатньо коректне, виразне. 9. Аспірант має записи відвіданих лекцій, які проводили викладачі та семінарських занять, проведених викладачами, аспірантами, та брав участь у їх обговоренні. 10. Звітну документацію аспірант подав вчасно в повному обсязі.	35-41
1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано в повному обсязі. 2. Аспірант самостійно, методично грамотно спланував заняття, склав його план-конспект, у якому окреслив цілі, визначив етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, розробив дидактичні матеріали. 3. Структура заняття доцільна й оптимальна; заняття чітко організоване; навчальний час використаний раціонально. 4. Аспірант уміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, здійснювати конструктивний аналіз відповідей студентів. 5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта кваліфіковані, свідчать про достатній рівень знань предмета.	42-48	1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано не в повному обсязі, але не менше, ніж на 75%. 2. Аспірант самостійно, але недостатньо грамотно в методичному аспекті спланував заняття, склав його план-конспект, у якому окреслив	26-34

Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
<p>цілі, визначив етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, розробив дидактичні матеріали.</p> <p>3. Структура заняття недостатньо доцільна й оптимальна; заняття не чітко організоване; навчальний час не завжди використаний раціонально.</p> <p>4. Аспірант уміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, однак аналіз відповідей студентів не завжди послідовний.</p> <p>5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта свідчать про недостатнє знання предмета.</p> <p>6. Аспірант непослідовний у визначенні теоретичних питань і виконанні практичних завдань.</p> <p>7. Аспірант постійно користується планом-конспектом і в ході семінарського заняття не завжди може скоригувати свою діяльність.</p> <p>8. Іншомовне мовлення недостатньо коректне, аспірант припускається помилок.</p> <p>9. Аспірант має записи відвіданих лекцій, які проводили викладачі та семінарських занять, проведених викладачами, аспірантами, утім не брав участі у їх обговоренні.</p> <p>10. Звітну документацію аспірант подав вчасно або із запізненням.</p>		<p>10. Звітну документацію аспірант подав із запізненням.</p>	
<p>1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано не в повному обсязі, але не менше, ніж на 50 %.</p> <p>2. Аспірант самостійно, недостатньо грамотно в методичному аспекті спланував заняття, склав його план-конспект, у якому не окреслив цілей, недостатньо коректно визначив етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, не розробив дидактичних матеріалів.</p> <p>3. Структура заняття недостатньо доцільна й оптимальна; заняття організоване не чітко; навчальний час використаний нерационально.</p> <p>4. Аспірант не вміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, відповіді студентів не аналізує.</p> <p>5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта свідчать про низький рівень знань предмета.</p> <p>6. Аспірант непослідовний у визначенні теоретичних питань і виконанні практичних завдань.</p> <p>7. Аспірант постійно користується планом-конспектом і в ході семінарського заняття не завжди може скоригувати свою діяльність.</p> <p>8. Іншомовне мовлення некоректне, містить суттєві помилки.</p> <p>9. Аспірант не має записів відвіданих лекцій, які проводили викладачі, та семінарських занять, проведених викладачами, аспірантами, не брав участі у їх обговоренні.</p>	<p>20-25</p>	<p>1. Індивідуальний план аспіранта з навчально-виховної роботи без проважних причин виконано менше, ніж на 50 %.</p> <p>2. Аспірант неграмотно в методичному аспекті спланував заняття, не склав його плану-конспекту, не розробив дидактичні матеріали.</p> <p>3. Структура заняття недостатньо доцільна й оптимальна; заняття організоване не чітко; навчальний час використаний нерационально.</p> <p>4. Аспірант не вміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, відповіді студентів не аналізує.</p> <p>5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта некваліфіковані, свідчать про низький рівень знань предмета.</p> <p>6. Аспірант непослідовний у визначенні теоретичних питань, а практичні завдання відсутні.</p> <p>7. Аспірант не може скоригувати свою діяльність в ході семінарського заняття.</p> <p>8. Аспірант не використовує іноземної мови.</p> <p>9. Аспірант не має записів відвіданих лекцій, які проводили викладачі та семінарських занять, проведених викладачами, аспірантами, не брав активної участі в їх обговоренні.</p> <p>10. Якість звітної документації задовільна або незадовільна. Звітну документацію аспірант представив не в повному обсязі або із запізненням.</p>	<p>1-19</p>
		<p>1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи не виконано.</p> <p>2. Аспірант не провів семінарське заняття.</p> <p>3. Аспірант не відвідував лекції та семінарські заняття.</p> <p>4. Аспірант не надав звітної документації.</p>	<p>0</p>
<p>2. Позааудиторна робота Максимальна кількість балів – 20</p>			
		<p>1. Аспірант має розгорнутий план-конспект засідання наукового гуртка / проблемної групи, допоміжні засоби, а також записи всіх відвіданих ним засідань, проведених викладачами, аспірантами-практикантами, для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складеного аспірантом плану-конспекту і проведеного засідання наукового гуртка / проблемної групи висока.</p> <p>3. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих засідань наукових гуртків/проблемних груп.</p>	<p>18-20</p>
		<p>1. Аспірант має розгорнутий план-конспект засідання наукового гуртка / проблемної групи, допоміжні засоби, а також записи всіх відвіданих ним засідань, проведених викладачами, аспірантами для здійснення їх аналізу.</p>	<p>16-17</p>

Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
2. Якість складеного аспірантом плану-конспекту і проведеного засідання наукового гуртка / проблемної групи достатня. 3. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих засідань наукових гуртків / проблемних груп.		гуртків / проблемних груп, які проводили викладачі, аспіранти.	
3. Науково-дослідницька робота Максимальна кількість балів – 30			
1. Аспірант має розгорнутий план-конспект засідання наукового гуртка / проблемної групи, допоміжні засоби, але не має всіх записів відвіданих ним засідань, проведених викладачами, аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість складеного аспірантом плану-конспекту і проведеного засідання наукового гуртка / проблемної групи достатня. 3. Аспірант не завжди брав участь в аналізі відвіданих засідань наукових гуртків / проблемних груп.	15	1. Аспірант брав участь у засіданнях кафедри, в обговоренні дисертацій доктора філософії. 2. Аспірант провів апробацію результатів дослідження за темою наукової роботи, виступив із доповіддю на конференції, підготував тези доповіді до опублікування. 3. Дослідницьке завдання виконав у повному обсязі.	29-30
1. Аспірант має розгорнутий план-конспект засідання наукового гуртка / проблемної групи, утім допоміжні засоби відсутні. Аспірант не має всіх записів відвіданих ним засідань, проведених викладачами, аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість складеного аспірантом плану-конспекту і проведеного засідання наукового гуртка / проблемної групи достатня або задовільна. 3. Аспірант несистематично брав участь в аналізі відвіданих засідань наукових гуртків / проблемних груп.	13-14	1. Аспірант був присутній на засіданнях кафедри, але не брав участі в обговоренні дисертацій доктора філософії. 2. Аспірант провів апробацію результатів дослідження за темою наукової роботи, виступив із доповіддю на конференції, підготував тези доповіді до опублікування. 3. Дослідницьке завдання виконав у повному обсязі.	22-28
1. Аспірант має розгорнутий план-конспект засідання наукового гуртка / проблемної групи, утім допоміжні засоби відсутні. Аспірант має не всі записи відвіданих ним засідань, проведених викладачами, аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість складеного аспірантом плану-конспекту і проведеного засідання наукового гуртка / проблемної групи достатня або задовільна. 3. Аспірант несистематично брав участь в аналізі відвіданих засідань наукових гуртків / проблемних груп.	12	1. Аспірант не відвідував засідання кафедри. 2. Аспірант провів апробацію результатів дослідження за темою наукової роботи, виступив із доповіддю на конференції, підготував тези доповіді до опублікування. 3. Дослідницьке завдання виконав у повному обсязі.	21
1. Аспірант має розгорнутий план-конспект засідання наукового гуртка / проблемної групи, утім допоміжні засоби відсутні. Аспірант має не всі записи відвіданих ним засідань, проведених викладачами, аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість складеного аспірантом плану-конспекту і проведеного засідання наукового гуртка / проблемної групи задовільна. 3. Аспірант епізодично брав участь в аналізі відвіданих засідань наукових гуртків / проблемних груп.	12	1. Аспірант не відвідував засідання кафедри. 2. Аспірант виступив із доповіддю на конференції, але не підготував тези доповіді до опублікування. 3. Дослідницьке завдання аспірант виконав не в повному обсязі.	16-20
1. У аспіранта відсутні план-конспект засідання наукового гуртка / проблемної групи та допоміжні засоби для його проведення, а також записи відвіданих ним засідань, проведених викладачами, аспірантами для здійснення їх аналізу. 2. Якість проведеного засідання наукового гуртка / проблемної групи незадовільна. 3. Аспірант не брав участі в аналізі відвіданих засідань наукових гуртків / проблемних груп.	1-11	1. Аспірант не відвідував засідання кафедри. 2. Аспірант не виступив із доповіддю на конференції та не підготував тези доповіді до опублікування. 3. Дослідницьке завдання виконав не в повному обсязі.	10-15
1. Аспірант не провів засідання наукового гуртка / проблемної групи. 2. Аспірант не відвідував засідання наукових	0	1. Аспірант не відвідував засідання кафедри. 2. Аспірант не виступив із доповіддю на конференції та не підготував тези доповіді до опублікування. 3. Дослідницьке завдання не виконав.	1-9 0

Результати досягнень аспірантів за підсумками асистентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за національною шкалою оцінювання та відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС:

Сума балів за всі види діяльності під час асистентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	Добре
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	Задовільно
0 – 59	F	Незадовільно

Підбиття *підсумків* асистентської практики аспірантів з дисциплін обраної наукової спеціалізації проводиться шляхом: аналізу звітної документації аспірантів; виведення підсумкової диференційованої оцінки для кожного аспіранта як середньої оцінки за проведення семінарського заняття, аналізу в письмовій формі семінарського заняття та засідання наукового гуртка / проблемної групи, які відвідав аспірант, проведеної ним науково-дослідницької роботи; проведення підсумкових «круглих столів»; обговорення результатів практики на засіданнях кафедри.

Формою підсумкового контролю результатів проходження асистентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації є диференційований залік, *засобами діагностики* – звіт аспіранта про виконання навчальної роботи, захист плану-конспекту семінарського заняття та дидактичних матеріалів до нього; звіт аспіранта про виконання позааудиторної роботи; звіт аспіранта про виконання дослідницької роботи.

Доцентська практика з дисциплін обраної наукової спеціалізації аспірантів очної та заочної форм навчання реалізується на третьому році навчання в аспірантурі (60 годин, 2 кредити ЄКТС) і перед-

бачає планування, розробку і проведення аспірантами лекційних занять у рамках обраної ними наукової спеціалізації за програмами дисциплін кафедри психології та педагогіки або кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій. Терміни практики та її програма визначаються відповідно до індивідуального плану аспіранта, узгоджуються з науковим керівником і затверджуються завідувачем відповідної кафедри.

Метою доцентської педагогічної практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації є вдосконалення спеціальної (дослідницько-викладацької) компетентності майбутнього доктора філософії як здатності до реалізації освітньо-наукового процесу з теоретичних дисциплін у закладах вищої освіти (проведення лекцій, керування науковою роботою студентів, співпраця з науково-педагогічними працівниками кафедри).

Основними завданнями доцентської педагогічної практики є вдосконалення навчально-дослідницьких, лекторських, конструктивно-планувальних, організаційних та комунікативно-навчальних умінь, що передбачає:

- ознайомлення з кредитно-модульною організацією лекційних курсів у вищому навчальному закладі;
- відвідання лекцій з дисциплін обраної наукової спеціалізації, спостереження за освітньо-виховним процесом та його аналіз з теоретичним обґрунтуванням;
- аналіз наукових публікацій з методики читання лекцій з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- проведення методичного аналізу та добір навчального матеріалу до лекцій з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- аналіз та узагальнення передового досвіду читання лекційних курсів з дисциплін обраної наукової спеціалізації;
- участь у наукових семінарах; проведення наукових досліджень у галузі обраної наукової спеціалізації;
- керівництво науковою роботою студентів.

Критерії оцінювання доцентської практики з дисциплін обраної наукової спеціальності наведено в таблиці 3.

Критерії оцінювання доцентської практики аспірантів з дисциплін обраної наукової спеціалізації

Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1. Освітньо-виховна робота Максимальна кількість балів – 50			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано в повному обсязі. 2. Аспірант самостійно, методично грамотно спланував лекцію, склав її проспект, у якому окреслив цілі, визначив етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, розробив дидактичні матеріали. 3. Структура лекції доцільна й оптимальна; заняття чітко організоване; навчальний час використаний раціонально. 4. Аспірант уміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, здійснювати конструктивний аналіз відповідей студентів. 5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта кваліфіковані, свідчать про ґрунтовні знання предмета. 6. Аспірант правильно визначив послідовність висвітлення теоретичних питань і виконання проблемних завдань. 7. Аспірант епізодично користується проспектом і в ході лекції може скоригувати свою діяльність. 8. Іншомовне мовлення аспіранта коректне, виразне. 9. Аспірант має записи відвіданих лекцій, проведених викладачами, аспірантами, брав активну участь у їх обговоренні. 10. Звітну документацію аспірант подав вчасно в повному обсязі. 	49-50	<ol style="list-style-type: none"> 6. Аспірант правильно визначив послідовність обговорення теоретичних питань і виконання проблемних завдань. 7. Аспірант епізодично користується проспектом і в ході лекції може скоригувати свою діяльність. 8. Іншомовне мовлення аспіранта достатньо коректне, виразне. 9. Аспірант має записи відвіданих лекцій, проведених викладачами, аспірантами та брав активну участь у їх обговоренні. 10. Звітну документацію аспірант подав вчасно в повному обсязі. 	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано в повному обсязі. 2. Аспірант самостійно, методично грамотно спланував лекцію, склав її проспект, у якому окреслив цілі, визначив етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, розробив дидактичні матеріали. 3. Структура лекції доцільна й оптимальна; заняття чітко організоване; навчальний час використаний раціонально. 4. Аспірант уміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, здійснювати конструктивний аналіз відповідей студентів. 5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта кваліфіковані, свідчать про достатній рівень знань предмета. 	42-48	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано в повному обсязі. 2. Аспірант самостійно, методично грамотно спланував лекцію, склав її проспект, у якому окреслив цілі, визначив етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, розробив дидактичні матеріали. 3. Структура заняття доцільна й оптимальна; заняття чітко організоване; навчальний час використаний раціонально. 4. Аспірант уміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, здійснювати конструктивний аналіз відповідей студентів. 5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта кваліфіковані, свідчать про достатній рівень знань предмета. 6. Аспірант недостатньо правильно визначив послідовність обговорення теоретичних питань і виконання проблемних завдань. 7. Аспірант епізодично користується проспектом лекції, однак у ході заняття не може скоригувати свою діяльність. 8. Іншомовне мовлення аспіранта недостатньо коректне, виразне. 9. Аспірант має записи відвіданих лекцій, проведених викладачами, аспірантами та брав участь у їх обговоренні. 10. Звітну документацію аспірант подав вчасно в повному обсязі. 	35-41
<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано в повному обсязі. 2. Аспірант самостійно, але недостатньо грамотно в методичному аспекті спланував лекцію, склав її проспект, у якому окреслив цілі, визначив 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано не в повному обсязі, але не менше, ніж на 75 %. 2. Аспірант самостійно, але недостатньо грамотно в методичному аспекті спланував лекцію, склав її проспект, у якому окреслив цілі, визначив 	26-34

Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
<p>етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, розробив дидактичні матеріали.</p> <p>3. Структура лекції недостатньо доцільна й оптимальна; заняття організоване не чітко; навчальний час не завжди використаний раціонально.</p> <p>4. Аспірант уміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, однак аналіз відповідей студентів не завжди послідовний.</p> <p>5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта свідчать про недостатнє знання предмета.</p> <p>6. Аспірант непослідовний у визначенні теоретичних питань і виконанні проблемних завдань.</p> <p>7. Аспірант постійно користується проспектом і в ході заняття не завжди може скоригувати свою діяльність.</p> <p>8. Іншомовне мовлення недостатньо коректне, аспірант припускається помилок.</p> <p>9. Аспірант має записи відвіданих лекцій, проведених аспірантами, утім не брав участі у їх обговоренні.</p> <p>10. Звітну документацію аспірант подав вчасно або із запізненням.</p>		<p>9. Аспірант не має записів відвіданих лекцій, проведених викладачами, аспірантами, не брав участі у їх обговоренні.</p> <p>10. Звітну документацію аспірант подав із запізненням.</p>	
<p>1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи виконано не в повному обсязі, але не менше, ніж на 50 %.</p> <p>2. Аспірант самостійно, недостатньо грамотно в методичному аспекті спланував лекцію, склав її проспект, у якому не окреслив цілей, недостатньо коректно визначив етапи заняття, методи й прийоми досягнення поставлених цілей на кожному з них, не розробив дидактичних матеріалів.</p> <p>3. Структура лекції недостатньо доцільна й оптимальна; заняття організоване не чітко; навчальний час використаний нераціонально.</p> <p>4. Аспірант не вміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, відповіді студентів не аналізує.</p> <p>5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта свідчать про низький рівень знань предмета.</p> <p>6. Аспірант непослідовний у визначенні теоретичних питань і виконанні проблемних завдань.</p> <p>7. Аспірант постійно користується проспектом і в ході заняття не завжди може скоригувати свою діяльність.</p> <p>8. Іншомовне мовлення некоректне, містить суттєві помилки.</p>	20-25	<p>1. Індивідуальний план аспіранта з навчально-виховної роботи без поважних причин виконано менше, ніж на 50 %.</p> <p>2. Аспірант неграмотно в методичному аспекті спланував лекцію, не склав її проспекту, не розробив дидактичні матеріали.</p> <p>3. Структура лекції недостатньо доцільна й оптимальна; заняття організоване не чітко; навчальний час використаний нераціонально.</p> <p>4. Аспірант не вміє виокремлювати головні питання, викликати та підтримувати дискусію, відповідей студентів не аналізує.</p> <p>5. Вступне слово, узагальнення та зауваження аспіранта кваліфіковані, свідчать про низький рівень знань предмета.</p> <p>6. Аспірант непослідовний у визначенні теоретичних питань, а проблемні завдання відсутні.</p> <p>7. Аспірант не може скоригувати свою діяльність у ході лекції.</p> <p>8. Аспірант не використовує іноземної мови.</p> <p>9. Аспірант не має записів відвіданих лекцій, проведених викладачами, аспірантами, не брав активної участі в їх обговоренні.</p> <p>10. Якість звітної документації задовільна або незадовільна. Звітну документацію аспірант подав не в повному обсязі або із запізненням.</p>	1-19
		<p>1. Індивідуальний план аспіранта з освітньо-виховної роботи не виконано.</p> <p>2. Аспірант не провів лекції.</p> <p>3. Аспірант не відвідував лекції викладачів і аспірантів.</p> <p>4. Аспірант не подав звітної документації.</p>	0
<p>2. Позааудиторна робота Максимальна кількість балів – 20</p>			
		<p>1. Аспірант має розгорнутий план засідання секції на науковій конференції, записи відвіданих ним засідань інших секцій.</p> <p>2. Якість складеного аспірантом плану засідання секції на науковій конференції висока.</p> <p>3. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих засідань наукових секцій.</p>	18-20
		<p>1. Аспірант має розгорнутий план засідання секції на науковій конференції, а також</p>	16-17

Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
<p>записи всіх відвіданих ним засідань наукових секцій.</p> <p>2. Якість складеного аспірантом плану засідання секції на науковій конференції достатня.</p> <p>3. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих засідань наукових секцій.</p>		<p>доповіддю на конференції, підготував статтю до опублікування.</p> <p>3. Дослідницьке завдання виконав у повному обсязі.</p>	
<p>1. Аспірант має розгорнутий план засідання секції на науковій конференції, але не має записів відвіданих ним засідань наукових секцій.</p> <p>2. Якість складеного аспірантом плану засідання секції на науковій конференції достатня.</p> <p>3. Аспірант не завжди брав участь в аналізі відвіданих засідань наукових секцій.</p>	15	<p>1. Аспірант був присутній на засіданнях кафедри, але не брав участі в обговоренні дисертацій доктора філософії і рецензуванні наукових робіт студентів.</p> <p>2. Аспірант провів апробацію результатів дослідження за темою дисертації, виступив із доповіддю на конференції, підготував статтю до опублікування.</p> <p>3. Дослідницьке завдання виконав у повному обсязі.</p>	22-28
<p>1. Аспірант має розгорнутий план засідання секції на науковій конференції, але не має записів відвіданих ним засідань наукових секцій для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складеного аспірантом плану засідання секції на науковій конференції достатня або задовільна.</p> <p>3. Аспірант нерегулярно брав участь в аналізі відвіданих засідань наукових секцій.</p>	13-14	<p>1. Аспірант не відвідував засідання кафедри і не брав участі в рецензуванні наукових робіт студентів.</p> <p>2. Аспірант провів апробацію результатів дослідження за темою дисертації, виступив із доповіддю на конференції, підготував статтю до опублікування.</p> <p>3. Дослідницьке завдання виконав у повному обсязі.</p>	21
<p>1. Аспірант має розгорнутий план засідання секції на науковій конференції, але не має записів відвіданих ним засідань наукових секцій для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складеного аспірантом плану засідання секції на науковій конференції задовільна.</p> <p>3. Аспірант епізодично брав участь в аналізі відвіданих засідань наукових секцій.</p>	12	<p>1. Аспірант не відвідував засідання кафедри і не брав участі в рецензуванні наукових робіт студентів.</p> <p>2. Аспірант виступив із доповіддю на конференції, але не підготував статтю до опублікування.</p> <p>3. Дослідницьке завдання аспірант виконав не в повному обсязі.</p>	16-20
<p>1. У аспіранта відсутній план засідання секції на науковій конференції, а також записи відвіданих ним засідань наукових секцій.</p> <p>2. Якість складеного аспірантом плану засідання секції на науковій конференції незадовільна.</p> <p>3. Аспірант не брав участі в аналізі відвіданих засідань наукових секцій.</p>	1-11	<p>1. Аспірант не відвідував засідання кафедри і не брав участі в рецензуванні наукових робіт студентів.</p> <p>2. Аспірант не виступив із доповіддю на конференції та не підготував статті до опублікування.</p> <p>3. Дослідницьке завдання виконав не в повному обсязі.</p>	10-15
<p>1. Аспірант не склав плану засідання секції на науковій конференції.</p> <p>2. Аспірант не відвідував засідання наукових секцій.</p>	0	<p>1. Аспірант не відвідував засідання кафедри і не брав участі в рецензуванні наукових робіт студентів.</p> <p>2. Аспірант не виступив із доповіддю на конференції та не підготував статті до опублікування.</p> <p>3. Дослідницьке завдання виконав частково.</p>	1-9
<p>3. Науково-дослідницька робота Максимальна кількість балів – 30</p>		<p>1. Аспірант не відвідував засідання кафедри і не брав участі в рецензуванні наукових робіт студентів.</p> <p>2. Аспірант не виступив із доповіддю на конференції та не підготував статті до опублікування.</p> <p>3. Дослідницьке завдання виконав частково.</p>	0
<p>1. Аспірант брав участь у засіданнях кафедри, в обговоренні дисертацій доктора філософії, рецензуванні наукових робіт студентів.</p> <p>2. Аспірант провів апробацію результатів дослідження за темою дисертації, виступив із</p>	29-30	<p>1. Аспірант не відвідував засідання кафедри і не брав участі в рецензуванні наукових робіт студентів.</p> <p>2. Аспірант не виступив із доповіддю на конференції та не підготував статті до опублікування.</p> <p>3. Дослідницьке завдання не виконав.</p>	0

Загальна оцінка аспірантів за підсумками доцентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації визначається оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за національною шкалою оцінювання та відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС:

Сума балів за всі види діяльності під час науково-доцентської практики	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	Добре
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	Задовільно
0 – 59	F	Незадовільно

Підведення підсумків доцентської практики аспірантів з дисциплін обраної наукової спеціалізації проводиться шляхом аналізу звітної документації аспірантів, виведення підсумкової диференційованої оцінки для кожного аспіранта як середньої оцінки за проведення лекції, аналізу в письмовій формі відвіданої лекції та засідання секції на науковій конференції, проведення підсумкових «круглих столів», обговорення результатів практики на засіданнях кафедри.

Формою підсумкового контролю результатів проходження доцентської практики з дисциплін обраної наукової спеціалізації є диференційований залік, а **засобами діагностики** – звіт аспіранта про виконання навчальної роботи, захист проспекту лекції та дидактичних матеріалів до неї; звіт аспіранта про виконання позааудиторної роботи; звіт аспіранта про виконання дослідницької роботи.

Результати дослідження. Професійно-практична підготовка аспірантів реалізується під час асистентської практики з іноземної мови, асистентської і доцентської практик з дисциплін обраної наукової спеціалізації. Критерії оцінювання, засоби діагностики відображають особливості діяльності аспірантів у межах відповідного виду практики залежно від її змісту і завдань, прийняття рішення керівником щодо виконання ними запланованого обсягу роботи. Диференційований залік є формою підсумкового контролю результатів проходження аспірантами кожного з видів практик.

Перспективи подальших розвідок. З огляду на важливість розвитку системи підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації слід зосередити увагу на теоретичному обґрунтуванні різних моделей підготовки докторів філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки спеціалізації «Теорія і методика навчання (іноземні мови)» в умовах очної і заочної форм навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коломієць С. С. Концепція створення освітньо-наукової програми підготовки за освітньо-науковим рівнем доктор філософії (PhD) / С. С. Коломієць, О. С. Синєкоп // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2014. – Вип. 3-4. – С. 5-11.
2. Кожушко С. Навчання іноземних мов здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) з використанням проектної методики / С. Кожушко // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: педагогічні науки. – 2016. – № 2. – С. 57-61.
3. Майєр Н. В. Програма навчальної дисципліни «Професійно-методична компетентність викладача іноземних мов» / Н. В. Майєр // Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія. – Вип. 25. – 2016. – С. 24-34.
4. Ніколаєва С. Ю. Програма навчальної дисципліни «Методологія і методи наукового дослідження з методики навчання іноземних мов і культур» / С. Ю. Ніколаєва // Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія. – Вип. 25. – 2016. – С. 35-40.

REFERENCES

1. Kolomiiets S. S. Kontseptsiia stvorennia osvithno-naukovoї prohramy pidhotovky za osvithno-naukovym rivnem doktor filosofii (PhD) / S. S. Kolomiiets, O. S. Synekop // Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka. – 2014. – Vyp. 3-4. – S. 5-11.
2. Kozhushko S. Navchannia inozemnykh mov zdobuvachiv vyshchoї osvity stupenia doktora filosofii (PhD) z vykorystanniam proektnoi metodyky / S. Kozhushko // Naukovyi visnyk Shkhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Serii: pedahohichni nauky. – 2016. – № 2. – S. 57-61.
3. Maiier N. V. Prohrama navchalnoi dystsypliny «Profesiino-metodychna kompetentnist vykladacha inozemnykh mov» / N. V. Maiier // Visnyk KNLU. Serii: Pedahohika ta psykholohiia. – Vyp. 25. 2016. – S. 24-34.
4. Nikolaieva S. Yu. Prohrama navchalnoi dystsypliny «Metodolohiia i metody naukovoho doslidzhennia z metodyky navchannia inozemnykh mov i kultur» / S. Yu. Nikolaieva // Visnyk KNLU. Serii: Pedahohika ta psykholohiia. – Vyp. 25. –2016. – S. 35-40.

Отримано 11.01.2018 р.